



KONINKLIJKE  
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ  
DER WETENSCHAPPEN

## Laudatio

### KHMW Brouwer Vertrouwensprijzen 2026

*Uitgesproken op 19 januari 2026 in het Hodshonhuis te Haarlem*

Geachte aanwezigen, beste prijswinnaars,

Wat was er weer een geweldig aanbod, en wat hadden we het als jury opnieuw heel moeilijk om een keuze te maken. Voor de editie 2026 van de Brouwer Vertrouwensprijs kwamen 54 aanmeldingen binnen. De jury was net als ieder jaar onder de indruk van de rijkheid aan initiatieven die worden voorgedragen en ziet dit wederom als een bemoedigend signaal voor onze samenleving.

Projecten die zich inzetten voor dialoog tussen mensen onderling om polarisatie tegen te gaan, projecten die zich inzetten voor de jeugd en daarmee vertrouwen in de lokale gemeenschap als geheel bevorderen en projecten die handvatten bieden aan groepen mensen zodat zij op basis van vertrouwen zichzelf en elkaar weer perspectief kunnen bieden. Wat veel van deze projecten gemeen hebben is dat zij beginnen met een lokaal initiatief en dan uitgroeien tot een netwerk waar successen gedeeld worden.

En dat is ook waar de jury onder andere op let. Zijn initiatieven opschaalbaar en dragen zij in potentie bij aan inzichten die breder toepasbaar zijn? Heel lastig om dit allemaal precies te vergelijken maar dat is toch wat de jury zo goed mogelijk probeert te doen. Dit jaar heeft de jury ook de actualiteit nadrukkelijk laten meewegen bij het bepalen van de winnaars. Want hoe zorgen we voor vertrouwen rondom de algoritmes die ons dagelijks leven meer en meer bepalen en naar wie kijken we als het onderling vertrouwen tussen groepen in de samenleving onder druk staat nu de wereld het steeds moeilijker heeft.

Het eerste project dat wij dit jaar belonen gaat over de vraag wie er eigenlijk besluit over de algoritmes waar wij als burgers steeds meer mee te maken krijgen? De prijswinnaar van dit jaar gelooft dat dat een zaak zou moeten zijn van ons allemaal. Wij samen zouden moeten bepalen welke informatie jij krijgt voorgeschoteld als jij een huis, baan of partner zoekt. Welke informatie instanties van jou hebben en op basis van welke informatie van jou zij zich een mening vormen over wie je bent en waar je voor in aanmerking komt. In het recente verleden zijn er een aantal schrijnende gevallen in Nederland geweest die we allemaal kennen zoals de toeslagenaffaire en ongewenste profilering door DUO. De jury is zeer blij dat zij dit jaar de eerste prijs van de Brouwer Vertrouwensprijzen kan uitreiken aan de stichting *Algorithm Audit*.

De stichting Algorithm Audit versterkt het onderlinge vertrouwen in de Nederlandse samenleving op twee manieren: door burgers grip te geven op technologie die hun leven bepaalt, door zelf mede te bepalen en inzicht te krijgen in de manier waarop die persoonlijke informatie in algoritmes wordt toegepast. En door samen met Algorithm Audit daar waar nodig misstanden aan de kaak te stellen om zo het geschonden vertrouwen tussen burger en



KONINKLIJKE  
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ  
DER WETENSCHAPPEN

overheid te herstellen. Dit geldt bij uitstek voor AI gedreven technologie door grote techbedrijven.

Hiermee pakt Algorithm Audit een enorm actueel onderwerp aan en vormt zij een belangrijk tegenwicht aan de opkomende macht van techbedrijven en AI en ook aan de ongelijke machtsverhouding die er nu vaak bestaat tussen overheid en burger. De jury spreekt hierbij de hoop uit dat toenemende bekendheid en kracht van Algorithm Audit ook zal leiden tot een meer zelfregulerende houding van de betreffende bedrijven en instanties, waarbij door zelfkritisch hun eigen algoritmes te evalueren en indien nodig aan te passen zij ook een meer geloofwaardiger partner worden van burgers en klanten.

Het tweede project dat door de jury werd geselecteerd is *Deel de Duif*. Deel de Duif is een dialooginitiatief van moslims en joden die gezamenlijk een vuist maken tegen de verharding in de samenleving. Het initiatief is bijzonder omdat het gedragen wordt door vier jonge mensen, twee joodse Nederlanders en twee islamitische Nederlanders, die met elkaar de dialoog gestart zijn toen zij na 7 oktober 2023 die verharding zelf aan den lijve ondervonden.

Het viertal weerspiegelt verschillende perspectieven op wat er in het Midden-Oosten gebeurt, maar wat zij delen is de pijn over de verwijdering die daardoor optreedt tussen mensen. Vanuit de ervaring die zij opgedaan hebben in de dialoog met elkaar verzorgen zij bijvoorbeeld workshops voor docententeams over dialoogvoering in de klas en gastlessen aan middelbare scholieren. Ook verschijnen zij regelmatig in de media. De jury is getroffen door het persoonlijke karakter van het initiatief dat ondanks haar beperkte omvang behoorlijke impact heeft weten te bereiken.

Hartelijke gelukwensen voor beide initiatieven met deze bekroning!

*Ir. M.W.J. (Marcel) Belt, Investeerder in Maatschappij & Duurzaamheid, vml. Chief Soap Officer Green Soap Company*

*A.D. (Dick) Boer, Non-Executive Board member and Advisor, oud-president en CEO Royal Ahold Delhaize*

*Prof. dr. J.C.J. (Hans) Boutellier, bijzonder hoogleraar Polarisatie & Veerkracht Vrije Universiteit Amsterdam, eigenaar Boutellier Studie & Strategie*

*Prof. dr. A.M. (Marileen) Dogterom, president KNAW, hoogleraar bionanosciences Technische Universiteit Delft, Medical Delta hoogleraar Universiteit Leiden*

*Prof. dr. K.I. (Karen) van Oudenhoven-van der Zee, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau, hoogleraar maatschappelijke veerkracht Vrije Universiteit Amsterdam*

*Drs. M.L.L.E (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, vml. ondervoorzitter KHMW, specialist ouderengeneeskunde, oud-staatssecretaris ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*

De jury vergaderde in het Hodshonhuis op 30 oktober 2025 en op 18 december 2025 onder leiding van mr. R.J. (Rutger) Schimmelpenninck, vml. penningmeester KHMW, en in aanwezigheid van prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, bestuurslid en secretaris voor de natuur- en medische wetenschappen (eerste juryvergadering), prof. dr. W.B. (Wim) Drees, bestuurslid en secretaris voor de geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW (tweede juryvergadering) en drs. S. (Saskia) van Manen, secretaris-directeur KHMW.